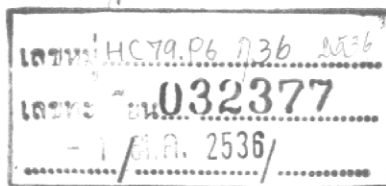

การศึกษาสภาวะความยากจนของชุมชนทะเลน้อย
A Study of Poverty in Thale Noi Community

ฤทัยวรรณ ศรีเกษร
Ruethaiwan Suphakason

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Master of Science Thesis in Environmental Management
Prince of Songkla University

ชื่อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาสภาวะความยากจนของชุมชนทะเลน้อย
ผู้เขียน : นางสาวกัญชวรรณ ศุภเกษร
สาขาวิชา : การจัดการสิ่งแวดล้อม
ปีการศึกษา : 2535

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม ที่ทำให้เกิดความยากจนของชุมชนทะเลน้อย (อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหล่านั้น ว่ามีผลกระทบต่อความยากจนมากน้อยเพียงใด เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาสถานความยากจนของชุมชนทะเลน้อย การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยพื้นที่ 2 ตำบล ของ 7 หมู่บ้านที่จัดว่าเป็นพื้นที่ยากจนต้องเร่งรัดพัฒนา

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้ใช้วิธีสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการตามแบบสอบถาม และใช้การสังเกตการณ์ประกอบ จากครัวเรือนตัวอย่าง 75 ราย ที่กระจายตามหมู่บ้าน ตามสัดส่วนของประชากร ข้อมูลที่ศึกษาได้นำมาเสนอในการสัมมนาผู้นำชุมชนทะเลน้อย เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในอันที่จะทำให้สภาวะความยากจนลดน้อยลง

ผลการศึกษาพบว่า ความยากจนของชุมชนทะเลน้อย มีสาเหตุที่มาหลายประการคือ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำ ดินและน้ำเป็นกรดจัด มีอุปสรรคจากภัยธรรมชาติ แหล่งอาหารลดความอุดมสมบูรณ์ การเจ็บป่วย และความทันสมัย นอกจากนี้ปัญหาความยากจน ยังมีผลมาจากการพนันและการเลี้ยงโชค การกู้ยืม การแลกเช่าเงินสด การขาดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ การจัดงานและการออกปากมาร่วมงาน ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลที่ก่อให้เกิดความยากจนขึ้น

ความยากจนของชุมชนทะเลน้อย ไม่ได้เกิดจากปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ปัจจัยทั้งสามจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในลักษณะที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกัน จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านสังคมจะมีความรุนแรงสำคัญมากกว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และยังเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจตามมาอีกมากมาย ส่วนปัจจัยทางด้านกายภาพ จะมีปัญหาและข้อจำกัดอยู่หลายประการ ทำให้การใช้ประโยชน์พื้นที่ทำกินของชุมชนทะเลน้อยลดน้อยลงมากในปัจจุบัน

แนวทางแก้ไขปัญหาคความยากจนที่สำคัญ ได้แก่ (1) คนทะเลน้อยจะต้องลดรายจ่ายลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าฟุ่มเฟือย และรายจ่ายจากการจัดงานทางสังคม (2) คนทะเลน้อยจะต้องปรับวิธีการแก้ไขปัญหาคเดิมจากการกู้ยืมเงิน การเล่นแชร์เงินสด การพนันและการเสี่ยงโชค โดยหันมารวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ เช่น องค์กรทางเศรษฐกิจ องค์กรทางการปกครอง และองค์กรเชิงวัฒนธรรมให้มากขึ้น (3) รัฐต้องปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจในการบริหารการจัดการ โดยให้ชุมชนเป็นหลักในการบริหารจัดการท้องถิ่นตนเอง อย่างมีอิสระภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านงบประมาณ การปกครองท้องถิ่น การศึกษาและสาธารณสุข

Thesis Title : A Study of Poverty in Thale Noi Community
Author : Miss Ruethaiwan Suphakason
Major Program : Environmental Management
Academic Year : 1992

ABSTRACT

The purpose of this study is research on physical, economical and social factors which may have caused poverty to the Thale Noi Community (Amphur Khaun Khanun, Phatthalung Province). To find guidelines and measures to solve the problem. The study will focus qualitatively on 2 Tambons of 7 villages which are basically considered poor and need urgent development.

The collection of the field data involved informal interviews based on questionnaires and observations of 75 families sampled at random (Quota Sampling). The findings were discussed in a seminar by community leaders.

It was found that the poverty of Thale Noi Community is caused by several factors, such as, being a low land area, acidic soil and water, natural disasters, insufficient food, illness and modernisation. Social problems resulting from gambling and loans were also important. This also

includes the lack of gatherings as an economic group on active participation.

The poverty of Thale Noi Community is not solely affected by each specific factor. The three factors; physical, economic and social that have relation to be problems of the poverty. It is found in this study that social factors in the community have been more important than economic and could lead to the community's economic problem. Physical factor produces several problems and limits, thus much lessening utilization of land in Thale Noi community at present.

Solving the problem of the community's poverty should be implemented on the basis of economical and effective use of expenditure such as luxurious goods, social events, loan chic fund, gambling and so forth. To meet the specific development needs of the individual in Thale Noi Society, the community should build up and develop its economic, administrative structure, self-management and also cultural organizations as well. The government should help restructure the community's services and managements, based on self-help programme or community-oriented developments.